և խօսելով ժողովուրդն ասանց հեշտօրէն, և ոմանք հետաքրքրութեամբ ունկն կը մատուցանէին։

Այս տեսարանին յաջորդեց երկրորդ մը։

Կարապետ, Ալթանաս և յետոյ Յարութիւն պատանիները, որք քաղաքական մի քանի խնդիրներու վրայ համառօտակի տեսութիւն մ՝ ընելով, առաջին և վերջին աշակերտներու եռանդուն վիճաբանութիւնն հանդիսականաց մէջը զրգիռն և ծափահարութիւնն շատցուց . . . . ։

Կատարինէ Մալխասեան. 14 տարեկան հասակ մ՝ որ նոր կը դառնար ոչ Հայ զպրոցէն Հայոց զպրոցը՝ խանդով մ՝ սկսաւ մեծին Վարդանայ դժբաղդ Հուշանիկին բանաստեղծախառն պատմութիւնն և արտասուքով մ՝ վերջացուց։ Հանդիսականներն վայրկենական այն մելամաղձոտ վիճակէն շրիտեմ ինչպէս փութով ուշաբերեցան այն պահուն և երկիցս ծափահարելով պատուեցին այս զգայուն ծաղկէ հասակը։ Այս ճառախօսութեանց և դրամներու կընդմիջէին մերթ ազգային երգեր. և Պ. Ծերուն հոգաբարձուի ուսեալ կատարինէ օրիորդի ճարտար և դիւթիչ դաշնակահարութիւնն հանդիսին վրայ երկնային զմայլում մ՝ կը սրսկէր։

Ա-էոլ Վայանցեան Վանցի

ՆԱՄԱԿ ԱԴՔԻՐՄԱՆԻՑ։

Ինչպէս այլ և այլ պարագաներու մէջ միշտ յայտնած է Ադքիրմանի Հայ հասարակութիւնը իւր զգացմունքը՝ նոյնպէս և յօկտրան ամսոյս իւր ցրտացեալ երակներու մէջ նոր արիւն հայութեան նորոգելով, հանդէս կկազմէր դիմաւորել իւր սիրելի և արժանընտիր Հովիւ Գեր. Տ. Մակար Սրբազանին։ Դպրոցականքն Եկեղեցւոյ գաւիթն ու ժողովուրդն հայոց՝ խառն օտար ազգաց հետ՝ եկեր և խռներ էին պարտիզին մէջը։ Ոստիկանաց հսկողութեան ներքև միշտ կարգաւորեալ։

Մինչ նորին Սրբազնութիւնն արտաքին գաւթին դռնէն ներքս կմտանէր, դպիրքն զՀոգևորսն՝ և ուսանողքն ազգային երգեր երգելով՝ օղը կթնդացընէին և սրտերն ամենուն ի հայրենասիրութիւն կվառէին. և օտարազգիքն իսկ զոգցես կզդածուէին հայոց այս հանդէսը դիտելով։

Զինչ ինչ որ ներշնչէին ի ժամուն ի սրբազանն, ձայնիւ արտայայտեցքարող մի խօսեցաւ եկեղեցւոյ մէջ և իւր սիրալիր ողջունի ձայնը խաղաց հանուրին ականջը և սրտերն ամենուն բերկրութեամբ խայտացին։

Եկեղեցւոյ ի լսարանն այցելելով՝ սրբազանը ժամու մը չափ ևս անդ հանդիսին նախագահելով՝ առ ինքն ուղղեալ ուղերձները լսեց. և ասանց ի պատասխանի՝ հակիրճ և իմաստուն ատենաբանութեամբ և օրհնութեամբ մը կնքեց հանդէսը։

Քան զայս աւելի տպաւորիչ և զմայլելի բանն եղաւ Ադքիրմանցւոց համար՝ իր ծխական երկսեռ դպրոցին հոգաբարձու՝ Մեծապատիւ Ծերուն

աղա Աստուածատուրեանի 22 տարեայ կտակակատարութեան յիշատակագրին ընթերցումն և նորա արդեանց ծանուցումը։

Գեր. Առաջնորդ Հայրն՝ յետ շնորհց աւուրց՝ իւր պցելութիւնքն զպրոցին և այլ տեղեաց փոխադարձաբար ընելէն յետոյ՝ Երիքշարթի երեկոյ Պ. քաղաքապետի միջոցաւ հայ հասարակութիւնը ի Մատենադարանն հրաւիրեց։ Եկան ամենեքեան և Սրբազան Հոր Նախագահութեան ներքև ժողովը կազմելով՝ սկսաւ ատենադպիրն հանդուցեալ Վ. Էքիլ Խարճեան հանի Յովսէփի ըրած կտակը կարդալ։

Որով բարեյիշատակը 1500 ռուբ. արժողութեամբ վաճառքի մը բեկորները կը թողուր Ագքիրմանի Ս. Մեսրոպեան երկսեռ զպրոցին։ Եւ յիշեալ կտակագիրն կը պարունակէր իր մէջը նաև հատուած մը, որով բացարձակապէս իրաւունք կուտար իւր կտակակատար Մեծ Ծերուն աղային, որ մինչև ցվախճան իւր՝ յինքն՝ ի Ծերուն աղա ի պահեստի պիտի մնայ կտակուած վաճառքէն գոյացած փողը։ և նորա շահաբերութեան գործողութիւնքն իւր ձեռով միայն կատարի։ և այլն։ Յետոյ յառաջ մատեաւ Մեծ. Ծերուն աղա և այսպիսի հաշուեցոյց մի ներկայացուց ժողովրդեան։ Հաշուեցոյց մի։ որով կը յայտնէր թէ՝ 1858 ին՝ ի ձեռին իւր ունեցած սոյն կտակագրոյն համեմատ հազիւ 1500 ռուբ. արժողութեամբ վաճառք իրեն յանձնուած էր. (որ ամանք ի ժողովրդոց ևս վկայեցին թէ այդպէս է). և զայն մինչև ցայսօր 3700 ռուբլիի հասուցերէ։ Եւ կը յայտարարէր նաև թէ։ սոյն գումարէն գոյացած տոկոսներով զպրոցին վրայ 9000 ռուբլի ծախք ընելէն յետոյ՝ 22 տարեայ միջոցին մէջ։ զպրոցին ի կալուած 1500 ռուբլի արժողութեամբ ալ երկու այգի գներ է։

Հուսկ յետոյ Գեր. Նախագահը ի դիմաց ժողովրդեան իւր շնորհակալութիւնը յայտնելով։ առաջարկութեան վրայ ժողովուրդն ևս տուաւ իւր թաթաղուն և զեղուն շնորհակալութեան քուէն՝ իւր բազմաժամանակեայ և հաւատարիմ հոգաբարձու և կտակակատար Մեծ. Ծերուն աղա Աստուածատուրեանի։

ԽՈՐԷՆ Ս. ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Ագքիրմանի հայ հասարակութեան շնորհակալութեան հետ միասին յայտնումենք Մեծ. Ծերուն աղա Աստուածատուրեանցին եւ մեր խորին շնորհակալութիւնը։ Կեցցէ՞ այսպիսի հոգաբարձուն՝ որ իւր հաւատարիմ եւ արդիւնաւոր ծառայութեամբը արժանացել է ընդհանուրի շնորհակալութեան. կեցցէ՞ եւ Ագքիրմանի հայ հասարակութիւնը՝ որ գիտէ անկեղծաբար գնահատել իւր Աշխատաւորի ազգաշահ ծառայութիւնը։

***

Հետագայ նամակը հրատարակելով անկողմնակալութեամբ՝ կ՚ուսամք կարեւոր տեսչութիւնքը շուտով տեսնել։